

faktum

om pension, investering og samfund

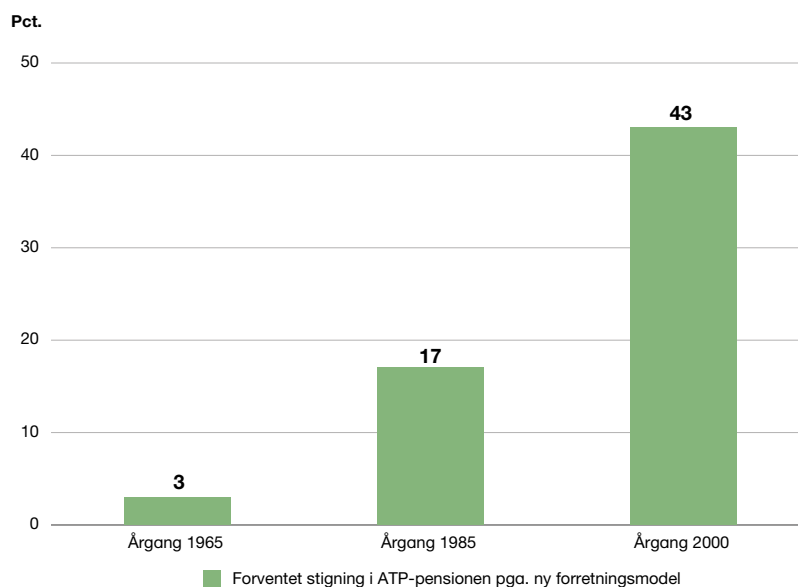
Ny forretningsmodel i ATP øger pensionerne i fremtiden

ATP Livslang Pension er et væsentligt supplement til de offentlige pensioner i søjle 1. Det gælder særligt for de 40 pct. af pensionisterne, som i dag kun har offentlige pensioner og ATP Livslang Pension at leve for. Derfor er det vigtigt, at ATP Livslang Pension – også for de fremtidige pensionister – er en relevant, livsvarig og garanteret pension. For at imødekomme dette lancerer ATP fra årsskiftet 2022 første del af en forbedret forretningsmodel for ATP Livslang Pension, der blev muliggjort med Folketingets ændring af ATP-loven i maj 2021.

En væsentlig udfordring, der igennem de senere årtier har ramt pensionsbranchen, og dermed også ATP, er de lave renter kombineret med, at danskerne, og herunder ATP's 5,4 mio. medlemmer, lever længere. Dette udfordrer dels den garanti, der kan købes for ATP-bidragene, og dels muligheden for at kunne sikre købekraften af udbetalingerne. For at tilstræbe højere og realværdisikrede pensionsudbetalinger ændrer ATP derfor sin forretningsmodel, så der i fremtiden inden for ATP's formål kan tages mere investeringsrisiko. Det forventes at give et højere afkast og dermed en højere forventet pension til medlemmerne.

Udover en forbedret forretningsmodel er der også andre faktorer, som forventes at løfte ATP Livslang Pension i fremtiden. Folkepensionsalderen forventes at stige, hvilket vil løfte den årlige udbetaling fra ATP, fordi pensionen så skal udbetales i færre år, hvilket kommer medlemmerne til

Figur 1 – Hvordan forventes ATP's nye forretningsmodel at påvirke ATP-pensionen i fremtiden? Opgjort for forskellige årgange.

Kilde: www.atp.dk/vores-opgaver/atp-livslang-pension/sikring-af-atps-forretningsmodel

gode. Endelig er det glædeligt, at ATP i 2021 har kunnet tilskrive bonus på 4 pct. (30,4 mia. kr.) til alle medlemmer, baseret på de seneste års historisk gode investeringsafkast.

Forretningsmodellen er grundlaget for de fremtidige pensioner

ATP's forretningsmodel, som sætter rammerne for, hvordan ATP håndterer og forvalter medlemmernes indbetalinger, har historisk leveret gode resultater. Over tid har forretningsmodellen bl.a. sikret en forudsigelig pension, finansieret medlemmernes stigende levetider og delvist realværdisikret pensionsrettighederne.

ATP's hidtidige forretningsmodel er, som anført ovenfor, fremadrettet udfordret af det nuværende lave renteniveau kombineret med (uforudsete) stigninger i danskernes levealder. Ved at fastholde forretningsmodellen uændret, har det derfor været ATP's vurdering, at der over tid ville være øget risiko for, at niveauet og realværdien af medlemmernes pensioner blev reduceret væsentligt.

For at imødekomme disse udfordringer har ATP gennem de seneste år gennemført et omfattende analysearbejde. Arbejdet har resulteret i en forbedret forretningsmodel for ATP Livslang Pension, →

som en samlet bestyrelse og et stort flertal i Folketinget har godkendt via en ændring af ATP-loven i foråret 2021.

Ny forretningsmodel i ATP skal skabe højere forventede pensioner i fremtiden

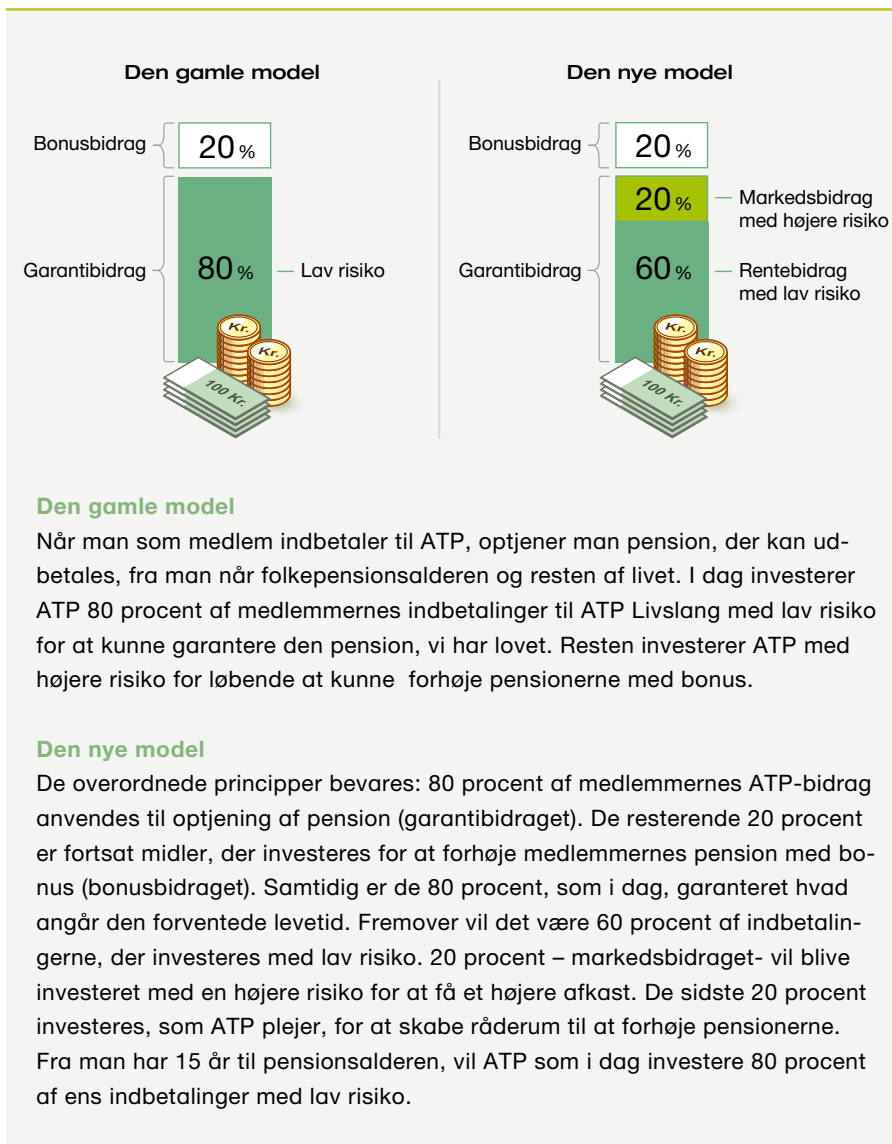
I ATP's hidtidige forretningsmodel gik 80 pct. af pensionsbidragene (efter arbejdsmarkedsbidrag og betaling for dækning ved død) til køb af en garanteret livslang pension (medlemmer med mere end 15 år til folkepensionsalderen får ATP's rullende livrenter, hvor forrentningen kun er garanteret for 15 år ad gangen), baseret på de aktuelle markedsforhold (vedrørende forventet levetid og rente) på tidspunktet for udstedelsen af garantiene.

De sidste 20 pct. af årets indbetalinger gik til en investeringsportefølje (bonuspotential), hvis overordnede målsætning er at skabe et afkast, der over tid giver mulighed for at sikre pensionernes købekraft samt at dække uforudsete hændelser såsom (uventet) længere levetid eller økonomiske kriser. Investerings- og levetidsrisikoen bæres i ATP kollektivt af alle medlemmer.

Fra 2022 implementerer ATP første del af den forbedrede forretningsmodel, kaldet "Livrente med markedseksposering". For medlemmer omfattet af Livrente med markedseksposering indbetales der stadig 20 pct. af ATP-bidraget til investeringsporteføljen, mens de 80 pct., der går til optjening af en garanteret pension, fremover opdeles i to bidrag – et "rentebidrag" og et "markedsbidrag". De 80 pct. til rentebidraget og markedsbidraget, vil også fremover være garanteret på levetid.

Rentebidraget, der i 2022 udgør 60 pct. af ATP-bidraget investeres (som hidtil) i sikre investeringer som fx obligationer og swaps. Markedsbidraget, der i 2022 udgør 20 pct. af indbetalingen, investeres med højere risiko for at opnå et forventet højere afkast, så man kan forvente at optjene en højere pension for denne del af indbetalingerne. Med den højere langsigtede investeringsrisiko følger også, at pensionens størrelse kan

Figur 2 – Ny og gammel forretningsmodel

svinge mere på vej mod pensioneringen. Når der er 15 år til medlemmets folkepensionsalder, vil ATP begynde at reducere investeringsrisikoen, hvilket sker ved, at pension optjent for markedsbidraget gradvist konverteres til en fuldt garanteret livsvarig pension frem mod pensionering. Pension optjent for markedsbidrag ender dermed med at være fuldt garanteret ved pensionsalderen, således at medlemmet kender sin pension, når folkepensionsalderen nås. Markedsbidraget er igennem hele perioden frem mod pensionering således garanteret på levetid, men ikke afkastmæssigt i opsparingsperioden.

Det er i 2022 alene medlemmer med mere end 15 år til folkepensionsalderen, der omfattes af ændringen. Medlemmer

med mindre end 15 år til folkepensionsalder og medlemmer, der får udbetalt ATP Livslang Pension, berøres ikke.

"Det er glædeligt at ATP fra 2022 påbegynder implementeringen af den forbedrede forretningsmodel ved at implementere livrente med markedseksposering for alle med mere end 15 år til pensionering, så også de kommende pensionister kan regne med ATP Livslang Pension som en del af den økonomiske grundtryghed. Vi forventer, at det vil betyde et løft i pensionerne, særligt for dem med mange år til pension", siger Kim Kehlet Johansen, Koncerndirektør i ATP.

Endvidere forventer ATP at implementere en ny afdækningsstrategi fra 2023. Denne vil omfatte både nye og eksisterende →

rende garantier samt alle nye bidrag. Den ændrede afdækningsstrategi betyder, at ATP, i tillæg til den eksisterende renteafdækning af de garanterede pensioner, langsigtet kan påtage sig en større investeringsrisiko og dermed opnå et forventet højere afkast. Den ændrede afdækningsstrategi påvirker ikke garantierne.

”Den ændrede afdækningsstrategi sigter efter det bedste af to verdener – at levere et højere forventet afkast og samtidig bevare de underliggende garantier. Ændringen øger ATP’s samlede investeringsrisiko samtidig med, at der fortsat vil være meget høj sikkerhed for, at ATP kan honorere garantierne. Den ændrede afdækningsstrategi bygger på ATP’s meget lange investeringshorisont, og på en forventning om, at det, på trods af både gode og dårlige tider med op- og nedture på de finansielle markeder over tid, betaler sig at tage en investeringsmæssig risiko, hvorfor særligt de yngre medlemmer kan tage mere risiko – og også få gevinsten herved”, siger Kim Kehlet Johansen.

I figur 1 ses den forventede stigning i den fremtidige ATP-udbetaling på grund af indførelsen af den samlede nye forretningsmodel i ATP. Den nye forretningsmodel kommer især til at løfte pensionen for de yngre medlemmer, fordi de har mange år til at drage fordel af de højere forventede afkast, som den nye forretningsmodel forventes at medføre. Derfor kan en person fra årgang 1965 fx forvente at pensionen løftes med 3 pct. når vedkommende kan gå på folkepension, mens en person fra årgang 2000 kan forvente en stigning på hele 43 pct. i den udbetalte pension ved folkepensionsalderen.

For en mere detaljeret beskrivelse af den nye forretningsmodel henvises til www.atp.dk/vores-opgaver/atp-livslang-pension/sikring-af-atps-forretningsmodel

Højere pensionsalder løfter den årlige udbetaling fra ATP

I perioden 1995 til 2018 steg levealderen meget markant i Danmark (og andre lande), samtidig med at folkepensionsalderen i Danmark blev reduceret

fra 67 år til 65 år. Samlet har det betydet, at en ”ny” folkepensionist i 2018 i gennemsnit kunne forvente at være næsten 5 år længere på pension end en ny folkepensionist i 1995. De konstaterede stigninger i levetiderne siden 1995 har lagt stort pres på ATP’s afkast, fordi afkastet ikke alene har skullet dække den stigende levetid, men også sikre købekraften af pensionen.

For at modvirke stigningen i den tid, man kan være på pension, har Folketinget (på baggrund af Velfærdskommissionens anbefaling) vedtaget, at folkepensionsalderen skal stige nu og i fremtiden. Konkret har Folketinget besluttet, at pensionsalderen fra 2019 til 2022 skal stige fra 65 til 67 år, og fra 2030 skal pensionsalderen indekseres ud fra den fremtidige forventede stigning i levealderen, så pensionsalderen fremover følger den forventede stigning i levealderen. Det betyder, at tiden på pension i fremtiden reduceres, og at den periode en livsvarig pension skal udbetales dermed også reduceres.

En reduktion i udbetalingsperioden ændrer ikke på folkepensionens størrelse, mens det for en pension som ATP Livslang Pension betyder, at man i stedet får den optjente pension udbetalt over færre år, hvorfor den årlige udbetaling forøges. Det er således den modsatte effekt af det, vi har set i de sidste 25 år, hvor den forventede tid på pension steg, og de livsvarige pensioner derfor skulle udbetales over en længere periode.

Stigninger i folkepensionsalderen betyder, at ATP-pensionen skal udbetales i færre år. Senest har ATP i slutningen af 2020 løftet pensionen med 5-6 pct. for ATP’s medlemmer med mere end 15 år til folkepensionsalderen, da deres folkepensionsalder steg fra 68 år til 69 år.

Fra 2030, hvor levetidsindekseringen igangsættes og bidrager til at løfte pensionsalderen hvert 5. år, forventes tiden på pension løbende at falde. Lige nu er pensionsalderen vedtaget at skulle stige til 69 år i 2035, og det fremgår af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering at man forventer, at stigningen i

pensionsalderen fortsætter i fremtiden, så pensionsalderen i 2075 vil være 75 år. Hvis denne forventning holder stik, vil tiden på pension i 2075 være reduceret til 18,6 år – svarende til en reduktion på 2,9 år ift. i 2018. Dette vil, alt andet lige, betyde en forøgelse af den årlige ATP Livslang Pension grundet en længere indbetalingsperiode og en kortere udbetalingsperiode.

Bonustilskrivning løfter medlemmernes ATP Livslang Pension med 30 mia. kr.

ATP’s bonuspolitik siger, at ATP kan øge alle medlemmernes pensioner, når bonusgraden overstiger 20 pct. Bonuspotentiallet er de frie midler, ATP råder over, når værdien af alle ATP’s garantier til medlemmerne er gjort op. Bonusgraden beregnes som forholdet mellem bonuspotentiallet og værdien af ATP’s garantier og udtrykker dermed, hvor velpolstret ATP er.

”Høje investeringsafkast over de seneste tre år har betydet, at bonusgraden ved halvårsregnskabet 2021 lød på 22,8 pct., hvilket i kombination med de seneste års flotte investeringsafkast fik bestyrelsen til at beslutte en bonus på 4 pct. til alle medlemmer i ATP – svarende til at 30,4 mia. kr. flyttes fra investeringsporteføljen over til garantierne. Stigningen er den største i ATP’s historie, og betyder for en gennemsnitlig 66-årig pensionist, at ATP-pensionen vokser med godt 14.000 kr. samlet set i den resterende del af medlemmets forventede levetid.” siger Kim Kehlet Johansen.

Kilder

ATP's interne levetidsmodel SAINT version 2022.

Sikring af ATP's forretningsmodel:

www.atp.dk/vores-opgaver/atp-livslang-pension/sikring-af-atps-forretningsmodel

Bekendtgørelse om konvertering af pensionstilsagn i Arbejdsmarkedets Tillægspension:

www.retsinformation.dk/eli/ta/2021/713